

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота з корейської філології
на тему:

“Проблеми перекладу корейської сучасної поезії”

Студентки групи Пкор 19-19
факультету сходознавства
денної форми навчання

Освітньої програми:

Корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова;

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.06 Східні мови
та літератури (переклад включно),
перша – корейська

Черниш Сніжани Сергіївни

Науковий керівник:

Професор Кан Д. С.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК СПОСІБ АДЕКВАТНОГО ПЕРЕКЛАДУ.....	3
1.1. Поняття адекватності перекладу	6
1.2. Перекладацькі трансформації як частина функціонального способу перекладу.....	11
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ З КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ.....	15
2.1. Труднощі перекладу художнього тексту з корейської мови.....	15
2.2.1. Лексичні трансформації	19
2.2.2. Граматичні трансформації	24
2.2.3. Лексико-семантичні трансформації	28
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕКЛАД КОРЕЙСЬКОЇ ПОЕЗІЇ УКРАЇНСЬКОЮ.....	32
3.1 Особливості перекладу вірша Кім Мінджнон «Вона вперше... почала відчувати».....	32
3.2 Переклад поезій Хо Нансорхон.....	38
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	48

ВСТУП

Зростаючий інтерес до корейської художньої літератури привернув увагу до проблеми якості перекладу художнього тексту. Необхідно відзначити, що на сьогоднішній день проблема перекладу художнього тексту є однією з найбільш значущих в сучасному перекладознавстві. Однак, незважаючи на важливість і затребуваність якісного перекладу корейської художньої літератури, переклад художнього тексту залишається ще недостатньо вивченим предметом сучасного перекладознавства.

Говорячи про художній переклад, як про особливий вид перекладацької діяльності, лінгвісти виділяють його подвійність, яка пов'язана, з одного боку, з вторинною природою перекладу, а з іншого – з необхідністю створювати в процесі перекладу тексти, що володіють здатністю безпосереднього естетичного впливу. Ці та інші аспекти художнього перекладу, що характеризують складність об'єкта і суперечливість уявлень про нього, зумовили різні підходи до його визначення, які змінювалися, поступово залучаючи в поле зору дослідників і самих перекладачів. Художній переклад є видом художнього творчості, де оригінал виконує функцію, аналогічну тій, яку виконує для оригінальної творчості жива дійсність. Відповідно до свого світогляду перекладач відображає художню дійсність обраного ним твору в єдності форми і змісту.

У роботі з художнім текстом перекладачеві важливо усвідомити, що художній текст характеризується високим ступенем національно-культурної і тимчасової обумовленості. Художній текст на будь-якій мові завжди відображає особливості того народу, представником якого є письменник, мовою якого він пише, і того часу, в якому він живе. Також художній текст характеризується поліфункціональністю, він виконує функцію комунікації між автором і читачем, і функцію когнітивну, допомагаючи дізнатися і пізнати зображену в ньому дійсність, прагматичну і емотивну функції. Але, перш за все, специфіка художнього твору проявляється в його естетичному впливі на реципієнта.

Актуальність дослідження полягає в тому, що досвід перекладу поезії показує, що перекладачі при оформленні поетичного тексту, прагнуть до

збереження численних умовностей форми, оскільки ні в якому іншому тексті гра форми не має такого важливого значення, ніде більше естетична інформація не представлена такою концентрацією засобів, як в поезії. Однак це не означає, що при перекладі віршів повинні домінувати лише компоненти віршованої форми. Прозовий переклад віршів - найпростіший підхід до перекладу поетичних творів, маючи на увазі вільний розмір вірша. Завданням цього підходу є максимальне розкриття ідеї оригінального тексту, дотримання всіх тонкощів думки автора і передача всіх літературних прийомів, крім прийомів поетичних. Перед перекладачем постає питання: скористатися коментарями до тексту або взяти на себе ризик передати думку поета в тексті перекладу.

Трансформації при перекладі класифіковані й описані у працях Чхве Мун Джон, Кім Мьон Гюн, Пак Ду Ун, Сім Дже Гі, І Гі Мун, Чо Хан Пом, Ча Хьо Джін та інші перекладознавців.

Метою дослідження є аналіз проблем перекладу корейської сучасної поезії.

Відповідно до мети роботи необхідно вирішити наступні **завдання**:

1. Розглянути поняття адекватності перекладу.
2. Проаналізувати перекладацькі трансформації як частину функціонального способу перекладу.
3. Охарактеризувати труднощі перекладу художнього тексту з корейської мови.
4. Дослідити особливості перекладу художніх текстів з корейської мови на прикладі творів Хо Нансорхон, Кім Мінджон.

Об'єкт дослідження - вірші відомої в Кореї середньовічної поетеси Хо Нансорхон (허경진, 1563–1589) та Кім Мінджон.

Предмет дослідження - суб'єктивні й об'єктивні трансформації в процесі перекладу текстів з корейської мови на українську.

Методи дослідження. Основним методом дослідження є зіставний концептуальний аналіз концептопростору текстів першотвору та перекладу. При підборі текстів для дослідження використано статистичний метод типової

зональної вибірки. Для відбору фактичного матеріалу використано метод суцільної вибірки. При визначенні еквівалентності перекладацького відтворення асоціативно-конотативного та когнітивного потенціалу першотвору застосовано семантичний аналіз та елементи компонентного аналізу.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше здійснено комплексний аналіз перекладу корейської сучасної поезії. З огляду на стабільний розвиток корезнавчих студій в Україні, а також на дедалі більшу зацікавленість корейською мовою, літературою та культурою, можна припустити, що робота стане в пригоді на заняттях з перекладу сучасної поезії Країни ранкової свіжості.

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів основної частини, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК СПОСІБ АДЕКВАТНОГО ПЕРЕКЛАДУ

1.1. Поняття адекватності перекладу

Найбільш очевидною характеристикою художнього перекладу є його не буквральність. На відміну від перекладу наукового тексту, де точність є основним критерієм, художній переклад - це дуже вільний переклад, в якому не настільки важлива точність перекладеного тексту, скільки враження і відчуття, які такий текст залишає читачеві після його прочитання.

Зробити гідний художній переклад під силу тільки перекладачеві, що володіє письменницькими здібностями. Працюючи з текстами художньої літератури, перекладач стикається, відповідно, з таким функціональним стилем мовлення як художній стиль. Даний стиль найчастіше характеризується образністю, емоційністю мови. Він впливає на уяву і почуття читача, передає думки і почуття автора, використовує все багатство лексики. Завдання перекладача зробити так, щоб текст перекладу викликав такі ж почуття і переживання у читача, як і оригінал, тому важливо уникати дослівно точного перекладу, який не завжди відтворює емоційний ефект оригіналу. В іншому випадку такий переклад створить розрив між змістом і формою: думка автора зрозуміла, але форма її вираження чужа мові перекладу [3; 5].

Коло тем, що зачіпаються в художніх текстах необмежене, тому і засоби, які використовуються для їх розкриття, необмежено різноманітне.

Друга відмінна риса художнього тексту - активне використання різних засобів виразності і образності, тропів, фігур мови, при передачі яких перекладачеві необхідні хороша кмітливість, багата фантазія і високий рівень професіоналізму.

Перекладач повинен задовольнити більшій кількості вимог, щоб створити текст, що максимально повно представляє оригінал в іншомовній культурі. Одна з таких умов - збереження і вірна передача фігур мови і засобів виразності, використаних автором в тексті оригіналу, так як вони являють собою важливу складову художньої стилістики твору.

Наступна особливість художнього перекладу пов'язана з фразеологізмами і фразеологічними зворотами. При точному перекладі таких мовних одиниць смислове навантаження тексту не зможе бути адекватно передане, з цієї причини перекладачеві необхідно знаходити еквіваленти в мові, на який перекладається текст. Також перекладачеві нерідко доводиться мати справу з грою слів, до якої часто любить вдаватися письменник, і яку дуже непросто відтворити. Гра слів - це особливий вид гумору, який є одним з найскладніших моментів в художньому перекладі. У таких випадках, щоб зберегти гумористичний ефект, перекладачеві потрібно "обіграти" слова в уже перекладеному тексті. При роботі з грою слів перекладачеві потрібні не тільки знання, а й особлива майстерність. Часто перекладачеві важко передати мовний вигляд персонажів, а фольклорні, діалектні та жаргонні елементи мови багато дослідників визнають абсолютно неперекладними.

Особливі труднощі при художньому перекладі з'являються, коли перекладачеві необхідно передати стиль тієї чи іншої епохи і відтворити відповідність культурним особливостям. Перекладач повинен спочатку перейнятися текстом, досліджувати епоху, до якої відноситься той чи інший художній твір.

При художньому перекладі відмінність культур може викликати часом більше складнощів, ніж відмінності в граматиці і лексиці мов. Щодо особливостей відтворення епохи і культури дослідники прийшли до єдиної думки, що сучасний читач оригіналу і сучасний читач перекладу повинні однаково сприймати твір, не дивлячись на відмінності в культурах. Однак, що стосується відтворення епохи в тексті перекладу, то сучасний переклад повинен за допомогою особливих прийомів дати читачеві інформацію про те, що текст не сучасний, і передати його епоху.

Про час написання тексту можуть свідчити елементи перекладу, що мають конкретну прив'язку до епохи, наприклад, специфіка синтаксичних структур або особливості тропів.

Однак дані прийоми в першу чергу пов'язані з особливостями літературних традицій часу, літературним напрямком і жанровою приналежністю. Безпосередньо ж час може бути відображений в мовних історичних особливостях тексту: лексичних, морфологічних і синтаксичних архаїзмах і т. д.

Поняття адекватності так само є однією з центральних тем для обговорення в теорії та практиці перекладу. У гносеології під адекватністю розумілося позначення вірного відтворення в уявленнях, поняттях судженнях об'єктивних зв'язків і відносин дійсності [14].

В перекладознавстві воно розглядається переважно як відповідність перекладеного тексту меті перекладу і як оціночне, пов'язане з правильним вибором засобів перекладу поняття [9].

Адекватність перекладу - відтворення єдності форми і змісту оригіналу засобами іншої мови [12].

Адекватний переклад - повноцінний переклад, що обумовлює правильну, точну і повну передачу особливостей і змісту оригіналу, і його мовної форми з урахуванням всіх особливостей структури, стилю, лексики і граматики в поєднанні з бездоганною правильністю мови, на яку робиться переклад [7].

В даний час дослідники в області перекладу прагнуть відійти від використання таких термінів, що характеризують переклад, як «точність» і «правильність». Як зазначив І.С. Бик: «В цілому ряді робіт з теорії перекладу, посилено підкреслювалася відносність поняття «точності». Замість слова «точність» висунувся термін «адекватність», що означає «відповідність». Є, однак, можливість замінити цей іноземний термін і українським словом «повноцінність», яке в застосуванні до перекладу означає: 1) відповідність оригіналу функції (повноцінність передачі) і 2) виправданість вибору засобів у перекладі» [2, с. 69].

Аналогічно Б. Лепкий визначає адекватний переклад: «Адекватний переклад – відтворення єдності змісту і форми оригіналу засобами іншої мови. Адекватний переклад є метою художнього перекладу» [5].

М.П. Кочерган пропонує, так само більш розгорнуте визначення повноцінності (адекватності) перекладу «повноцінність перекладу означає вичерпну передачу смислового змісту оригіналу і повноцінну функціонально-стилістичну відповідність йому. Повноцінність перекладу полягає в передачі специфічного для оригіналу співвідношення змісту і форми шляхом відтворення особливостей останньої (якщо це можливо за мовними умовами) або створення функціональних відповідностей цим особливостям. Це передбачає використання таких мовних засобів, які часто і не співпадаючи за своїм формальним характером з елементами оригіналу, виконували б аналогічну смислову і художню функцію в системі цілого» [4, с. 127].

Адекватність відповідає на питання про те, чи відповідає переклад як процес даним комунікативним умовам. Вчені вказують на те, що адекватність пов'язана з умовами протікання міжмовного комунікативного акту, з вибором стратегії перекладу, що відповідає комунікативної ситуації. Адекватність виходить з того, що рішення, що приймається перекладачем, нерідко носить компромісний характер, що переклад вимагає жертв і що в процесі перекладу в ім'я передачі головного і істотного в початковому тексті (його функціональних домінант) перекладачеві нерідко доводиться йти на відомі втрати. Вимога адекватності носить оптимальний характер, переклад повинен оптимально відповідати певним комунікативним цілям і завданням [16].

Виходячи з даних визначень, можна зробити висновок, що адекватність перекладу може бути досягнута тільки в тих умовах, коли учасники комунікації повністю розуміють один одного, а також те, що при досягненні адекватності перекладачеві нерідко доводиться шукати компромісу і йти на відомі втрати.

З позиції сучасного європейського перекладознавства дане поняття пов'язане з нормативним аспектом перекладу.

Дослідники в області перекладознавства вважають, що адекватність - це дотримання норм вихідної мови і коректність відносно норм мови перекладу. Вони розглядають адекватний переклад, як повну еквівалентність прагматичної складової тексту без порушення його жанрово-стилістичних норм [12].

Методика оцінки адекватності будується на оцінці вихідного тексту і тексту перекладу, а також побудові певного інваріанта і порівнянні його з вихідним текстом.

Адекватний переклад тексту - це переклад, який підпорядковується принципу композиційності. Він означає, що переклад тексту повністю зводиться до перекладу речень, з яких він складається, А переклад речень – до перекладу слів. Єдина поправка, яку при цьому допускається робити - це поправка на граматичні взаємозв'язки, які повинні, безумовно, дотримуватися. Це стосується абсолютно до будь-якого тексту - філософського, художнього, природничого, якщо він бажає бути адекватним. Вимога ж щодо того, що перекладач повинен перекладати не слова, а думки, є абсолютно доречним, коли мова йде про ненаукові тексти.

Повністю адекватний переклад художніх текстів неможливий, причому бувають твори, які піддаються більш-менш адекватному перекладу (тим менше вони цінні з художньої точки зору), а бувають твори, які просто неможливо навіть приблизно адекватно перекласти (наприклад, віршовані твори великих поетів).

Категорія адекватності тексту є певною мірою суб'єктивною, що спирається на сприйняття і повинна оцінюватися лише на основі розгляду текстового рівня. Внаслідок цього обговорення адекватності як норми перекладу призводить фахівців до питань допустимості відхилень від мовної і смислової структури тексту.

Отже, ми розглянули основні концепції та підходи до визначення терміна адекватність, а саме з позицій перекладознавчих шкіл. В цілому, вимога адекватності співвідноситься з необхідністю вибору стратегії (програми дій, що забезпечує адекватність). Вибір стратегії залежить від жанру оригіналу, а також цілей перекладу. Стратегія - рішення про те, які аспекти оригіналу повинні бути відображені в перекладі і передбачає цілеспрямоване, систематичне, орієнтоване на адекватність втілення.

1.2. Перекладацькі трансформації як частина функціонального способу перекладу

Перекладачеві важливо знати перекладацькі "прецеденти" - найбільш типові, перевірені перекладацькі рішення. Як зазначає М.П. Кочерган, знання перекладачем правил, прийомів і стереотипів допомагає в умовах нестачі часу швидше знайти варіант перекладу [4, с. 60].

Перекладацькі трансформації - це технічні прийоми перекладу, що складаються в заміні регулярних відповідностей нерегулярними (контекстуальними), а також самі мовні вирази, одержувані в результаті застосування таких прийомів.

Т.П. Андрієнко визначає трансформацію як спосіб, перекладу, для якого характерний відхід від семантико-структурного паралелізму між оригіналом і перекладом [1]. Протилежний спосіб перекладу, застосування якого можливо при семантико-структурному паралелізмі оригіналу і перекладу, – це підстановка.

Застосування трансформацій як прийомів повинно бути мотивоване тим, що вони забезпечують більший ступінь еквівалентності, ніж будь-яке з можливих регулярних відповідностей, дозволяють уникнути негативних наслідків використання регулярних відповідностей в певних контекстах.

Мотивами застосування трансформацій можуть бути:

- прагнення уникнути буквалізмів;
- прагнення ідіоматизувати переклад, наблизити його до норм мови перекладу;
- необхідність подолання міжмовних відмінностей в оформленні однорідних членів речення;
- прагнення уникати чужих словотворчих моделей;
- бажання уникнути неприродності, ієстетичності, громіздкості, неясності і нелогічності перекладу;

- прагнення (де це допустимо) до більш компактного варіанту перекладу; така компресія тексту перекладу компенсує його неминуче збільшення в інших відрізках;

- бажання донести до читача перекладу важливу фонову інформацію або зняти надлишкову;

- прагнення відтворити гру слів, образність і інші стилістичні фігури.

Універсальної класифікації перекладацьких трансформацій не існує: для наявних класифікацій характерна або широта, або відносна вузькість підходу. Початківець перекладач може взяти за основу одну з них, а в подальшому творчо її переосмислити і доповнити.

Серед наявних класифікацій насамперед слід зазначити класифікацію 4 основних типів змін:

1) перестановки (в найбільш простому вигляді - зміна порядку слів у реченні);

2) заміни (частин мови, слів з більш загальним значенням словами з більш приватним значенням, антонімічні заміни);

3) додавання (звичайний випадок - лексичні додавання в якості компенсації втрати граматичних засобів вираження тих чи інших значень);

4) опущення (дія, зворотна додаванню) [18].

Серед семантичних трансформацій виділяються адекватна раміна, конкретизація, генералізація, прийом логічного розвитку поняття, компенсація, антонімічний переклад, введення і опускання слів, заміна однієї частини мови іншою [11].

Синтаксичні трансформації не пов'язані з істотними змінами у вихідному тексті. Вони відбуваються на поверхневому рівні і змінюють лише синтаксичний статус слова. До них відносяться модифікуючі операції, в результаті яких еквівалентні одиниці представлені різними членами речення. Синтаксичні трансформації можуть поєднуватися з категоріально-морфологічними трансформаціями, наприклад, при перетворенні одного типу речень в інший.

Суть стилістичних трансформацій полягає в заміні вихідного відрізка тексту з одним стилістично забарвленим відрізком на мову перекладу з іншим стилістичним забарвленням. Стилiстичнi трансформацiї особливо необхіднi при перекладi вульгаризмiв.

Лексичнi трансформацiї полягають у вираженнi вихiдного змiсту нееквiвалентними лексичними засобами. Цi трансформацiї ведуть до реальних видимих змiн трансльованого змiсту.

Провiдна ознака ситуативно-семантичних трансформацiй - змiна змiсту перекладеного тексту. В iх процесi змiнюється вже сам вибiр складових описуваної ситуацiї, тобто та ж сама ситуацiя вiдображається за допомогою iнших, нiж в оригiналi, ознак [18; 12]..

Перерозподiл змiсту (перегрупування семантичних компонентiв) означає, що змiст в перекладi отримує iншi угруповання, iнакше розподiляється за морфемами, лексемами, синтагмами.

Наступною групою перекладацьких прийомiв є рiзного роду експлiкацiї змiсту, тобто надання способу вираження бiльш чiткої, бiльш явної форми. Наприклад, випрямлення висловлювання, суть якого в тому, що непряме висловлювання перетворюється в пряме, тобто сказане натяком говоритья прямо. Рiзновидом випрямлення висловлювання є деметафоризацiя – заміна метафоричного способу iншим. Але там, де це можливо, потрiбно зберегти метафоричний план змiсту. Причинами експлiкацiї можуть бути як рiзний рiвень володiння перекладачем iноземною мовою, так i необхіднiсть передачi iмплiцитного змiсту (в тому числi, у формi примiток перекладача, а також в умовах обмеження за часом при усному перекладi) [3].

Iншим видом змiстовних трансформацiй є функцiонально-адекватнi заміни, якi полягають в заміні частини вихiдного змiсту iншим змiстом, здатним виконати вiдносно ту ж мовну функцiю. Функцiонально-адекватнi заміни вельми продуктивно використовуються при передачi метафор, прислiв'їв i приказок, iдiоматичних i iдiоматизованих словосполучень.

Перекладацькі трансформації носять змішаний характер, об'єднуючи в собі ознаки різних структурно-рівневих і змістовних трансформацій. У роботі досвідченого перекладача їх вибір здійснюється інтуїтивно: перекладач не думає про те, яку трансформацію вжити, він намагається зробити так, щоб текст перекладу відповідав нормам мови перекладу, але зберіг комунікативне завдання.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ З КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Труднощі перекладу художнього тексту з корейської мови

У роботі з художнім текстом перекладачеві важливо усвідомити, що художній текст характеризується високим ступенем національно-культурної та тимчасової обумовленості. Художній текст будь-якою мовою завжди відображає особливості того народу, представником якого є письменник, мовою якого він пише, і того часу, в якому він живе. Також художній текст характеризується поліфункціональністю, він виконує і функцію комунікації між автором і читачем, і функцію когнітивну, допомагаючи дізнатися і пізнати зображену в ньому дійсність, прагматичну і емотивну функції. Але, перш за все, специфіка художнього твору проявляється в його естетичному впливі на реципієнта. Як справедливо зауважив Бик І. С.: "Художній переклад коливається між двома крайніми принципами: дослівно точний, але художньо неповноцінний переклад та художньо повноцінний, але далекий від оригіналу, вільний переклад» [2, с. 55]. Ці два принципи знайшли відображення в двох основних точках зору – визначення перекладу з лінгвістичної та літературознавчої позицій.

Так, лінгвістичний принцип перекладу, перш за все, передбачає відтворення формальної структури оригіналу. Однак прихильність даного принципу приводила до дослівного, в мовному відношенні точного, але в художньому відношенні неадекватного перекладу. Дослівно точний переклад не завжди може передати емоційний ефект оригіналу. Безперечно, переклад спирається на мовний матеріал, і поза перекладом слів і словосполучень художній переклад не відбудеться, сам процес перекладу також повинен спиратися на знання законів обох мов і на знання закономірностей їх співвідношення. Але розуміння художнього перекладу, лише як просте зіставлення мовних засобів, означає ігнорування його естетичної сторони. Отже, для визначення якості художнього перекладу критерій лише тільки мовної відповідності недостатній. Звідси випливає, що при перекладі художнього тексту

перекладати треба не ізольований словесний знак та його граматичну складову, а думку, образ, емоцію, закладену в цьому слові, з урахуванням всіх виразних засобів, всієї багатозначності слова.

Для з'ясування перекладацьких труднощів нам необхідно перш виділити універсальні стилістичні особливості художнього тексту.

Важливо відзначити, що твори художньої літератури протиставляються всім іншим мовним творам завдяки тому, що для всіх них основною є одна з комунікативних функцій, а саме художньо-естетична або поетична. Отже, основна мета будь-якого твору цього типу полягає в досягненні певного естетичного впливу, створенні художнього образу. Перш за все відзначимо, що художній текст завжди яскраво відображає особливості того народу, представником якого є письменник, і мова, якою він пише. Мова – це відображення історичних особливостей народу в сприйнятті і відображенні навколишнього світу. У мовному плані найяскравішою відмінною рисою саме художнього тексту є надзвичайно активне використання тропів і фігур мови. Образне відображення навколишнього світу проявляється в наявності метафор, порівнянь, епітетів, уособлень, гіпербол, літот, метонімії та ін. Тропи і фігури мови є найпотужнішим способом створення і функціонування художнього тексту. Іншими словами, як слушно зазначає один вітчизняний лінгвіст: «Для текстів художніх творів більш важливо не те, що повідомляється, а те, як це повідомляється» [3, с. 81]. Тому в ньому можуть інтегруватися мовні засоби стилів літературної мови, трансформовані з метою вирішення естетичних завдань. Так, в тексті художнього твору може бути використана наукова термінологія і ділові звороти, публіцистичні та розмовні елементи, які відносяться до лексики різних рівнів мовної системи і різної стильової приналежності. Крім того, як зазначає В. М. Комісаров: "у них нерідко зустрічаються описи фактів і подій, пов'язаних з історією даного народу, різними літературними асоціаціями, побутом, звичаями, найменуваннями національних страв, предметів одягу і т. д. Все це вимагає внесення поправок на прагматичні

відмінності для забезпечення адекватного розуміння тексту рецептором перекладу» [1, с. 17].

Таким чином, у процесі перекладу художнього тексту перед перекладачем встає цілий ряд питань і завдань, в число яких входять мовні, літературні, естетичні, психологічні та інші проблеми. При цьому основними завданнями є: виконання передперекладознавчого аналізу, мета якого – досягнення повного розуміння всієї глибини змісту; моделювання самого процесу перекладу, а також передача художньо-естетичних особливостей оригіналу для створення повноцінного, адекватного художнього твору мовою перекладу. На думку лінгвістів, найскладнішою проблемою в цьому процесі для перекладача є передача мовою перекладу індивідуального стилю автора тексту. Один з найпоширеніших способів вирішення цього питання – проведення повного стилістичного аналізу вихідного тексту для виявлення основних рис авторського стилю, частотності вживання тих або інших значущих одиниць та ін.

Грунтуючись на вищесказаному, можна зробити висновок, що поняття художнього перекладу передбачає творче перетворення літературного оригіналу не тільки відповідно до літературних норм, а й з використанням необхідних виразних можливостей перекладацької мови, супроводжуваної культурологічною трансформацією оригіналу та естетичної інформації, яка притаманна даному оригіналу. Саме такий підхід до художнього перекладу ми спостерігаємо в основі української традиції художнього перекладу.

Згідно класифікації лінгвістів комплекс перекладацьких труднощів можна розділити на чотири групи: «Передача тимчасової дистанції тексту; передача рис літературного напрямку; передача індивідуального стилю автора; переклад поезії» [3, с. 80].

Зробимо передперекладознавчий аналіз на виявлення особливостей художньої мови корейської мови.

Так само, як і будь-якій мові, корейській мові притаманна багата система тропів, яка має великі можливості для побудови словесних образів, для створення барвистої, виразної мови. До числа основних образотворчих засобів

корейської мови відносяться «іносказання, засноване на порівнянні», уподібнення людини, перебільшення, метафора, метонімія. «Широке використання образотворчих слів як засобів експресії є характерною особливістю для корейського художнього тексту. Вони відомі в лінгвістичній науці під різними назвами: ідіофони, оноματοпоезизми, звуко символізм. Приклади оноματοпоетичної лексики дуже часто зустрічаються в текстах художньої літератури, оскільки такі слова роблять мову багатогою і виразною» [8]. Взагалі, звукообразні слова, які не тільки виразні за звучанням і сприяють образній передачі рухів, емоційних станів, є улюбленими виразними засобами корейських письменників. Звуко символізм в корейській мові не обмежується відображенням лише слухових станів. Діапазон їх виразних можливостей набагато ширший. Так, вони, наприклад, можуть малювати різні за характером і якістю дії, відображати стан і почуття ліричного героя. Традиційно звукові повтори в художній мові підкреслюють її емоційність. Як в будь-якому художньому тексті будь-якої мови, корейський художній текст містить різноманітні реалії.

Тому перекладачеві, щоб правильно перевести ту чи іншу реалію, необхідно знати культуру та історію народу, з мови якого належить виконати переклад.

Дуже важко переоцінити роль перекладу художніх творів в обміні знаннями, думками і почуттями між народами та їх культурами. Читаючи розповідь, поему або будь-який інший твір, перекладений з іноземної мови, ми самі сприймаємо текст, з його змістом, емоціями і героями, а між тим не кожен знає, яких зусиль коштувало перекладачу перекласти цей текст, що зберігся сенс у цьому літературному творі.

Складність перекладу текстів художніх творів пояснюється і надзвичайно високою смисловою "завантаженістю" кожного слова - адже перекладачеві доводиться не тільки перекладати текст з іншої мови, а створювати його за змістом заново; і різних "баченнях" світу - а отже, специфічними способами усвідомлення і відображення світу в різних мовах; і відмінністю культур, до яких

належать мови перекладу та оригіналу: корейський читач легко впізнає в тексті натяк на сюжети Корану, а європеєць цих ремінісценцій може не помітити.

Переклад - мистецтво, ніяк не зводиться до буквальної передачі тексту, тому перекладач повинен бути наділений письменницьким даром. Для перекладу з будь-якої іноземної мови не достатньо просто знати цю мову на відмінно, треба вміти відчувати кожне слово, розглянути різні його значення і правильно поєднати за змістом з іншими словами.

Дослівний переклад не може відобразити глибину і сенс тексту твору. Тому, літературний переклад може різко відрізнитися від оригіналу. Письменник-перекладач відтворює не буквальный текст оригіналу, а те, як він сам розуміє цей текст.

Отже, літературний переклад неможливий без всебічного осмислення оригіналу, і одного знання іноземної мови тут мало, потрібно особливу майстерність - вміння інтерпретувати гру слів, почуття мовної форми, здатність передати художній образ. Наприклад, щоб при перекладі з корейської мови на українську відтворити твір як художній, важливо вміти писати українською мовою, передаючи національний корейський колорит, крім того, перекладачам художнього тексту, як і письменникам, потрібно володіти різноманітним життєвим досвідом, багатою фантазією і поповнюваним запасом вражень - без знання життя передати ідею, дух, твори не представляється можливим.

2.2.1. Лексичні трансформації

Під лексичними трансформаціями традиційно розуміється група перекладацьких трансформацій, пов'язаних з підбором еквівалента, що не збігається зі словниковими значеннями слова.

При здійсненні будь-якої лексичної трансформації перекладач не шукає відповідну відповідність, а спочатку підбирає нові номінації для позначуваних або релевантних для контексту сем. Іншими словами, здійснюється або пошук

адекватних синонімів, або виявлення найважливішого аспекту поняття, і тільки потім вибирається прийнятний для даних умов прийом перекладу [4, с. 168].

В залежності від розглянутого типу класифікації перекладацьких трансформацій, до категорії лексичних трансформацій можна віднести різні прийоми перекладу.

Лінгвісти виділяють наступні види лексичних трансформацій: диференціація, конкретизація, генералізація значень, смисловий розвиток, антонімічний переклад, цілісне перетворення і компенсація втрат в процесі перекладу [4, с. 168].

Прийоми до лексичних трансформацій наступні: транскрипцію, транслітерацію, калькування. Під комплексними лексико-граматичними трансформаціями він розуміє антонімічний переклад, описовий переклад і перекладацьку компенсацію [4, с. 172].

Виділяють наступні види лексико-граматичних трансформацій які включають в себе генералізацію, смисловий розвиток, цілісне перетворення, антонімічний переклад [4, с. 167].

Перекладацькі лексичні трансформації – це різного роду зміни лексичних елементів мови оригіналу під час перекладу з метою еквівалентної передачі їх семантичних, стилістичних і прагматичних характеристик із врахуванням норм мови перекладу та мовленнєвих традицій культури мови перекладу.

Лексичний елемент, як відомо, перекладається не окремо, сам по собі, в ізоляції від речення та тексту, де він вживається, а в сукупності його контекстуальних зв'язків та функціональних характеристик

Лексичні трансформації застосовуються у ході перекладу в тому випадку, коли у вихідному тексті зустрічається нестандартна мовна одиниця на рівні слова, наприклад, власна назва, властива вихідній мовній культурі й відсутня у мові перекладу; термін у певній професійній галузі; слова, що позначають предмети, явища й поняття, характерні для вихідної культури, але відсутні у носіїв мови перекладу або мають іншу структурно-функціональну впорядкованість. При передачі значення слова за допомогою лексичних

трансформацій доводиться зробити вибір між декількома варіантами перекладу. Тут варто виділити три найхарактерніші випадки:

1. У мові перекладу немає словникового відповідника певному слову або поняттю з мови оригіналу.
2. Відповідність є неповною, тобто лише частково покриває значення іноземного слова;
3. Різним значенням багатозначного слова оригіналу відповідають різні слова в мові перекладу.

Найпростішими лексичними трансформаціями є опущення та додавання. Адекватний переклад тексту нерідко вимагає внесення додаткових слів чи навпаки - опущення деяких елементів. Введення додаткових слів зумовлюється розходженнями в структурі речення або відсутністю відповідного слова чи відповідного лексико-семантичного варіанта.

Конкретизацією називається заміна слова або словосполучення вихідної мови з ширшим предметно-логічним значенням словом і словосполученням мови перекладу з вузким значенням. У ряді випадків застосування конкретизації пов'язане з тим, що у мові перекладу відсутнє слово з таким широким значенням. Іноді родова назва в мові перекладу не може бути використана через розбіжність конотативних компонентів значення.

Генералізацією називається заміна одиниці вихідної мови, що має вузке значення, одиницею мови перекладу з ширшим значенням, тобто перетворення, зворотне конкретизації.

Антонімічний переклад – це лексична трансформація, за якої створюється заміна ствердної форми в оригіналі на негативну форму в перекладі або, навпаки, негативної на ствердну і супроводжується заміною лексичної одиниці вихідної мови, на одиницю мови перекладу, з протилежним значенням [15].

Прийом смислового розвитку полягає в заміні словникової відповідності при перекладі контекстуальною, логічно пов'язаною з нею. Цей прийом смислового розвитку заснований на формально-логічній категорії перехрещення.

Прийом цілісного перетворення є певним різновидом смислового розвитку. Перетворюється внутрішня форма будь-якого відрізка мовного ланцюга - від окремого слова, переважно складного, до синтагми, а іноді і цілого речення. Причому перетворюється не по елементах, а цілісно, так, що зв'язок між внутрішньою формою одиниць похідної мови та мови перекладу вже не простежується.

Компенсація - це заміна непередаваного елемента оригіналу елементом іншого порядку в відповідності із загальним ідейно-художнім характером оригіналу і там, де це представляється зручним за умовами української мови. Компенсація використовується особливо часто там, де необхідно передати чисто внутрішньо лінгвістичні значення, що характеризують ті або інші мовні особливості оригіналу - діалектне забарвлення, неправильність або індивідуальні особливості мови, каламбури, а так само при передачі прагматичних значень, коли не завжди можна знайти пряму відповідність одиниці похідної мови в системі мови перекладу.

Отже, до лексичних трансформацій відносяться: диференціація значень, конкретизація значень, генералізація значень, смисловий розвиток, антонімічний переклад, цілісне перетворення, та компенсація втрат в процесі перекладу.

У процесі перекладу корейського художнього твору «*침이 마르는 시간*» ми зіткнулися з низкою проблем, першою з яких є проблема перекладу назви, адже заголовок несе в собі певні функції, найважливішою з яких є привернення уваги читача. Як відомо, в художніх творах заголовок висловлює основний задум, ідею творця тексту, часто в завуальованій, імпліцитній формі. Дослівний переклад назви досліджуваного нами тексту «*침이 마르는 시간*» буквально звучить як «Час висихання слини».

Оскільки такий переклад не розкриває ідейного задуму автора, ми зупинилися на варіанті "Час стресів", який більш адекватно передає зміст даного твору. Дана розповідь оповідає про проблеми, з якими може зіткнутися звичайна людина в повсякденному житті. Це розповідь про певний етап життя людей, на якому вони відчують якусь безвихідь, глухий кут. Головна героїня розповіді

відчуває труднощі в різних сферах життя. Її мучать проблеми зі здоров'ям; вона не знаходить спільної мови з дорослим сином, який вже визначився з супутницею життя. Їй здається, що майбутня невістка не підходить її синові. Більше того, вона вважає, що та навмисно йшла до мети одружити на собі її сина, провокуючи його тим, що, нібито, чекає від нього дитину. Пі (так звать головну героїню) просить подругу, яка працює у фонді з видачі стипендій на освіту, і, відповідно, має справу з молоддю, поговорити з дівчиною, і переконати її «відмовитися» від сина героїні, натомість на отримання великої суми грошей.

Як ми з'ясували, специфіка художнього твору проявляється, перш за все, в його естетичному впливі на реципієнта. Отже, метою перекладача є відображення художньої дійсності через емоційну виразність і словесно-структурне оформлення оригіналу. При перекладі ми спробували передати ідейно-емоційні наміри автора, і часом для досягнення цієї мети нам доводилося від чогось відмовлятися, чимось жертвувати. Розглянемо приклад:

그 액수가 적지않았으므로 군침을 흘리며 파리떼처럼 꼬이는 인간들 또한 적지 않았다. - *Так як сума була немаленька, чимало було і людей, які, розпускаючи слину, немов рій бджіл кружляли над ними.*

В даному прикладі автором були використані два художніх образи 군침을 흘리며 (Розпускати слину) і 파리떼 (рій мух). Однак слід зазначити, що створення образності не завжди інтернаціонально, тому метафоричність в корейській і українській мові не завжди збігається. Наведений у прикладі образ «розпускати слину» не викликає асоціації, пов'язані з грошима і жадібністю людей. Використовуючи пряме порівняння «파리떼처럼 꼬이는 인간들» (люди, що кишіли немов рій мух), автор хотів підкреслити множинність. У менталітеті українських людей дана множинність асоціюється з образом бджіл. Тому при перекладі, використовуючи ситуативну модель перекладу, художній образ "рій мух" ми замінили на "рій бджіл", що більше відповідає сприйняттю українськомовного читача. Разом з тим, у своєму перекладі зберегли двічі використане автором слово 적지 않다 (чимало, не маленький) для передачі множинності. У досліджуваному тексті у великій кількості зустрічаються

метафора, порівняння, уособлення, метонімія і т. д. Однак, як ми вже відзначили в попередньому прикладі, створення образності в українській і корейській мовах будуються на різних асоціаціях.

Таким чином, передача образності є однією з труднощів перекладу корейського художнього тексту. Розглянемо наступний приклад:

머릿속에 녹슨 철사가 가득 찬 듯. 혈관에 어떤 이물질이 들은 듯. 온몸이 버석이고 머리카락 사이에 모래가 흘러내리는 것만 같은 기분이었다.

Я втомилася до такої міри, що, здавалося, мою голову пронизують іржаві металеві дроти, а по судинах тече не кров, а якась чужорідна рідина. Все моє тіло ломило. На голові було таке відчуття, немов вся шкіра голови покрита сухим піском.

В даному випадку ми маємо справу з індивідуально-авторською метафорою, переклад якої представляє особливу складність, оскільки перед нами стоїть подвійне завдання: зберегти індивідуальний стиль автора і створити новий текст, який буде зрозумілий читачеві і викличе в ньому певні настрої. Завданням автора було показати стан ліричного героя, в даному випадку, фізичні відчуття втоми. При перекладі ми порахували за необхідне зберегти такі образи, як 머릿속에 녹슨 철사 (іржавий металевий дріт в голові), 혈관에 어떤 이물질 (чужорідна речовина в судинах), однак, метафоричний образ 머리카락 사이에 모래가 흘러내리는 것 (між волоссям сипався пісок) ми перевели як "немов вся шкіра голови покрита сухим піском". Зберігши образ 모래 (пісок), створили повноцінну заміну оригіналу. При перекладі були використані ситуативна, трансформаційна моделі перекладу, серед трансформацій слід виділити членування речень, об'єднання речень, серед технічних прийомів були задіяні прийоми додавання і опущення.

2.2.2. Граматичні трансформації

Серед численних проблем, які вивчає сучасне мовознавство, важливе місце займає вивчення лінгвістичних аспектів міжмовної діяльності, що називають

«перекладом» або «перекладацькою діяльністю». З метою адекватного перекладу змісту іншомовного тексту перекладачі вдаються до різноманітних трансформацій, які повністю або частково змінюють структуру речень оригіналу. Переклад з однієї мови на іншу неможливий без граматичних трансформацій, до яких у першу чергу варто віднести перебудову речення (зміна його структури) та інші заміни – як синтаксичного, так і морфологічного порядку. Велике значення також мають додавання й опущення одного чи декількох слів.

Варто зазначити, що при порівнянні граматичних категорій, форм корейської й української мови виявляються наступні явища: відсутність тієї чи іншої категорії в одній із мов; частковий збіг; повний збіг. Наприклад, в українській мові, у порівнянні із корейською, відсутні такі граматичні категорії, як артикль чи герундій, інфінітивні й дієприкметникові комплекси, абсолютна номінативна конструкція, також існує часткова розбіжність категорії числа, часткова розбіжність у формах пасивної конструкції, неповний збіг форм інфінітива і дієприкметника, деякі розходження у вираженні модальності і т.п. Тож граматичні трансформації зумовлюються різними причинами – як граматичного, так і лексичного характеру, хоча основну роль відіграють граматичні фактори, тобто розходження в структурі мов. [4, с. 168]

Граматичні, так само як і лексичні, трансформації нерідко вимагають внесення додаткових слів чи навпаки опущення яких-небудь елементів. Тому опущення і доповнення часто сполучаються з іншими видами граматичних трансформацій, найчастіше із заміною частин мови.

Головною метою перекладу є досягнення адекватності, тобто повної передачі інформації, що закладена у вихідному тексті, а перекладацькі трансформації є необхідним інструментом її досягнення. Кожна мова має свою унікальну структуру, тому між мовами оригіналу та перекладу не завжди можна знайти повні семантичні та структурні аналоги.

Граматичні трансформації необхідні для перетворення структури і частин речення вихідного тексту за допомогою норм мови перекладу.

Один з радянських лінгвістів зазначає, що всі різновиди граматичних трансформацій при перекладі можуть бути зведені до наступних основних категорій:

1. Зміна порядку слів.
2. Зміна структури речення (повне і часткове).
3. Заміна частин мови і членів речення.
4. Додавання слів.
5. Опущення слів.

Виділяють чотири основні граматичних трансформацій:

1. Перестановки;
2. Заміни;
3. Додавання;
4. Опущення [3].

Граматичні заміни – це спосіб перекладу, за якого граматична одиниця в оригіналі трансформується в одиницю перекладу із іншим граматичним значенням.

Перестановка – зміна розташування (порядку) мовних елементів у тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналу. Такими елементами є слова, словосполучення, головні і підрядні речення, а також цілі речення.

Граматичні, як і лексичні трансформації нерідко вимагають внесення додаткових слів чи навпаки опущення яких-небудь елементів. Тому опущення і доповнення часто сполучаються з іншими видами граматичних трансформацій, найчастіше із заміною частин мови.

Так, корейська граматична конструкція *은 지경이다* може перекладатися українською мовою словами "схоже", "здається". Оскільки вона виконує функцію присудка, і за правилами граматичного ладу корейської мови знаходиться в кінці речення.

При перекладі ми поставили слово "здавалося" на початок речення відповідно до правил побудови речення в українській мові. Нижче наведемо приклади використання автором виразних засобів:

거의 가슴이 뿔 지경이었다.

Я хвилювалася. Здавалося, що серце вистрибне з грудей. (Серце було на межі, щоб вистрибнути).

Наступний приклад:

녹음기처럼 같은 말을 반복하던 P가 급기야 흐느끼기 시작했다.

Пі немов магнітофон повторювала одне і те ж і, врешті-решт, розридалася (Пі, що повторювала немов магнітофон одні й ті ж слова, раптом почала схлипувати).

При перекладі даного речення нами була використана така лексична трансформація, як генералізація, тобто при заміні нейтрального по емоційному забарвленні словосполучення "почала схлипувати" (흐느끼기 시작했다) на слово з більш широким значенням і експресивно пофарбованим "розридалася". Ми також порахували необхідним замінити причетний оборот на складносурядне речення, в цілях надання більшої емоційності.

Особливої уваги заслуговує переклад фразеологізмів, основна проблема яких полягає в тому, що перекладач іноді не розпізнає фразеологізм і намагається перевести його як вільне поєднання слів.

Наприклад: з'єднати з двома сторонами.

У мене душа пішла в п'яти.

Фразеологізм 가슴이 내려앉다 (*серце різко впало*) має значення «сильно злякатися». Завдання полягало в тому, щоб знайти еквівалент в українській мові, який мав би те ж значення. Таким еквівалентом в українській мові з'явився фразеологізм «душа пішла в п'яти».

Розглянемо наступний приклад:

이 대목에 내 인내가 바닥을 쳤다.

У цей момент моє терпіння лопнуло.

У даному реченні використовувався фразеологізм 바닥을 치다 (стукнувши об підлогу). З метою збереження семантики ми підібрали відповідність даному фразеологізму в українській мові «терпіння лопнуло».

2.2.3. Лексико-семантичні трансформації

Лексико-семантична трансформація слова, або семантична деривація, посідає чільне місце серед способів номінації. Розкриття її суті ґрунтується на вивченні лексико-семантичних варіантів слів усередині окремого полісемантичного утворення [3]. Орієнтуючись на наявність чи відсутність залежності вторинного значення від первинного виділяють внутрішньо мотивовану та внутрішньо немотивовану лексико-семантичну трансформацію. У контексті вивчення внутрішньо мотивованої семантичної деривації розрізняють поняття лексичної парадигматики та синтагматики, таким чином відокремлюють зміни значень слів, що парадигматично або синтагматично зумовлені [4].

Ми вважаємо, що основними лексико-семантичними трансформаціями, таким чином, є: конкретизація, генералізація, додавання, опущення, модуляція (смісловий розвиток, причинно-наслідкові заміни), антонімічний переклад та еквіваленція.

За визначенням лексико-семантичні трансформації – це спосіб перекладу одиниць оригіналу шляхом використання у процесі перекладу одиниць цільової мови, значення яких не збігається зі значенням вихідних одиниць, але може бути виведене з них за допомогою певних логічних перетворень [5].

Виділяють наступні лексико-семантичні трансформації:

- Звуження;
- Розширення;
- Емфатизація (нейтралізація);
- Опис;
- Перекладацький коментар [4, с. 168]

Звуження значення застосовується в тих випадках, коли початкова одиниця володіє високою мірою інформаційної невизначеності і в значній мірі залежить від контексту. При цьому практично переводиться не стільки саме слово, скільки конкретний варіант його значення у певному контексті.

Розширення початкового значення допускається в тих випадках, коли перекладацьке слово відрізняється більшою мірою інформаційною невизначеністю, яка в достатній мірі упорядковується цим контекстом.

Емфатизація або нейтралізація початкового значення визначаються такими соціолінгвістичними чинниками, як розбіжність в традиціях емоційно-оцінної інформації та виділення, що потрібне культурі перекладу, та навпаки, приглушення цього слова у даному контексті.

Опис значення початкової одиниці застосовується в умовах відсутності регулярної словникової відповідності або не збігу смислових функцій відповідних одиниць в вихідній мові та мові перекладу.

Змістовий розвиток, або модуляція полягає в тому, що за відсутності або недоречності слова-поняття використовується інше, тісно зв'язане з ним поняття, що логічно витікає з нього [2].

Перекладацький коментар - додатковий прийом, що супроводжує слова, перекладені за допомогою будь-якої лексико-семантичної трансформації, але при цьому вимагають розширеного пояснення з метою кращого донесення інформації, закладеної у вихідному тексті та для уникнення неточностей [1].

Отже, лексико-семантичні трансформації є важливим інструментом перекладу, що застосовується для прагматичної адаптації, спрощення громіздких структур та виразів, а також за відсутності або недоречності словникового відповідника.

В ході дослідження ми з'ясували, що іноді образність метафор корейською і українською мовами збігається.

Наприклад:

드디어 P에게도 인생의 쓴맛을 볼 기회가 온 모양이었다.

Схоже, прийшов час і Пі відчути гіркий смак людського життя.

Використовувана автором метафора 인생의 쓴맛, має еквівалент в українській мові «гіркий смак людського життя», тому ми використовували такий прийом перекладу, як дослівний переклад.

Як нами було вже виявлено, основною функцією художнього твору є функція естетична. У корейських художніх текстах дану функцію, крім тропів, можуть виконувати образотворчі слова. Їх широке використання як засобів експресії є характерним для корейського художнього тексту, оскільки такі слова роблять мову багатогою і виразною. Однак їх переклад на українську мову викликає певні труднощі, які ми і розглянемо у наступних прикладах:

퀴퀴한 냄새가 감도는 방안. 더러운 테이프에 의지해 간신히 매달려 있는

У кімнаті стояв запах цвілі. Брудні клейкі стрічки, підвішені до вікон, що ледве трималися, були густо всипані мертвими комахами.

У наведеному прикладі особливу емоційність і експресивність надає вживання емоційно забарвлених мовних одиниць: 퀴퀴한 냄새 (запах цвілі), 더러운 테이프 (брудні клейкі стрічки), 간신히 매달려 있는 유리창문 (вікна, що ледве тримаються), 짓눌려 죽은 벌레들의 시체 (Тільця мертвих розчавлених комах). Використовуючи подібні мовні засоби, автор хотіла показати запусщений стан кімнати і викликати у читача відчуття огиди. Переслідуючи ту ж мету, автор використовує образотворче слово environment, яке має коннотацію «неприємний, густий, жирний, липкий». Проблема перекладу звуко-символізмів і полягає в тому, щоб вони не несуть смислового навантаження, а лише надають відтінок певного способу і служать для того, щоб викликати різні предметно-сміслові асоціації.

При перекладі звуко-символізму 덕지덕지 у з'єднанні зі словом 붙어 있었다 (були приклеєні) ми прийняли рішення зупинитися на варіанті "густо всипані", що, на наш погляд, відповідає цілям автора.

Розглянемо ще один приклад:

쿨럭쿨럭 식도를 타고 내려가는

Я з жадібністю випила воду з пляшки, однак, спрага не відпускала. (Я з жадібністю допила воду з пляшки, яку тримала. Хоча і чути було, як вода, голосно булькаючи, спускається по стравоходу, нещадна спрага залишилася).

В даному прикладі образотворче слово *쿨럭쿨럭*, що імітує булькаючий звук води, підсилює емоційність і експресивність виразу «нешадна спрага», яку ми передали шляхом підбору аналогічного звуко символізму української мови – «булькати».

Таким чином, нами були розглянуті особливості корейського художнього тексту, визначена його специфіка. Вона полягає, в першу чергу, в широкому використанні тропів і фігур мови, основними з яких є порівняння, метафора, персоніфікація, метонімія, гіпербола. Переклад їх на українську мову представляє особливу складність, оскільки створення образності в українській і корейській мовах часто не збігається в силу відмінності менталітетів і культур, і це потрібно враховувати при перекладі. Ми виявили, що в цілях досягнення емоційності і виразності тексту часто потрібно вдаватися до певних трансформацій, основними з яких є об'єднання речень, членування речень, модуляція, граматична заміна, компенсація, а також до таких перекладацьких прийомів, як опущення, додавання, переміщення.

РОЗДІЛ 3. ПЕРЕКЛАД КОРЕЙСЬКОЇ ПОЕЗІЇ УКРАЇНСЬКОЮ

3.1 Особливості перекладу вірша Кім Мінджон «Вона вперше... почала відчувати»

Інтерес до постаті Кім Мінджон зумовлений відвертістю, критичністю і безпосередністю стилю, а також її увагою до зовсім неліричних і непростих тем.

Вірш «Вона вперше... почала відчувати» можна назвати символічним. По перше, уся збірка, у якій він надрукований, має однойменну назву. По друге, як свідчить сама поетеса, реальні події на станції Чхонан послужили поштовхом до літературної діяльності після значної перерви, адже в той момент «поезія наблизилася до неї, і від її поступу аж сироти повиступали на шкірі». Нехай відчуття потреби писати прийшло не вперше в житті, проте принаймні тоді проявилось найвиразніше.

Так, у вірші змальовується реальність, надто далека від тих принад, що їх рекламує офіційна пропаганда. У ньому і майже голий жебрак, ніби на протигагу поширеним уявленням про відсутність бідності, і цілком обґрунтовані побоювання жінки за свою безпеку як антитеза розповсюдженому дискурсу про «одну з найбезпечніших країн світу», а ще на другому плані можна помітити питання гендерної рівності, соціального захисту, ефективності роботи транспорту тощо.

Українські корезнавчі студії доби незалежності демонструють дедалі більшу зацікавленість корейською поезією. Водночас перекладів творів з оригіналу обмаль, а праці з перекладацькими коментарями взагалі не трапляються на очі. Тож ця розвідка пропонує два варіанти вірша «Вона вперше... почала відчувати» українською мовою, а також аналіз деяких стратегій вибору мовних засобів при перекладі оригіналу з корейської мови. Практична значущість такого підходу полягає в можливості зазирнути в процес прийняття рішень, що лежать в основі перекладацької роботи. І попри те, що подається обмежена кількість прикладів, необхідність подібного екскурсу зумовлена передусім педагогічними потребами викладання художнього перекладу. Іншими словами, зупиняючись на мотивах відбору тих чи тих мовних засобів і

культурних елементів, дослідження вдається, відповідно до термінології Лоуренса Венуті, до аналізу «інтерпретантів». Визнаючи кожен результат як тимчасовий, дослідник зазначає, що для перекладачів важливою є саморефлексія мати чітке уявлення про процес, тобто які саме «інтерпретанти» вони застосовували і з яких причин.

Оригінал написано без жодного розділового знаку, навіть там, де подається пряма мова. Проте текст сприймається легко завдяки правильній побудові речень відповідно до синтаксичних норм корейської мови. Єдиними винятками з інверсивним або нетиповим порядком слів є мова безхатка та інформація на електронному табло, представлена одним поширеним реченням і окремими лексемами. Образний ряд твору вирізняється конкретністю та стислістю. Серед виражальних засобів трапляються каламбур (останній рядок) і ономапоєя (третій рядок) тощо.

그녀가처음, 느끼기시작했다
 천안역이었다
 연착된막차를홀로기다리고있을때였다
 어디선가톡톡이죽이는소리가들렸다
 플랫폼위에서한노숙자가발톱을깎고있었다
 해진군용점퍼그아래는팬티바람이었다
 가랑이새로굽슬빠져나온털이더럽게도까맣다
 아가씨, 나삼백원만너무추워서그래
 육백원짜리네스카페를뽑아그앞에놓았다
 이거말고자판기커피말이야거달달한거
 삼백원짜리밀크커피를뽑아그앞에놓았다
 서울행열차가10분더연착될예정이라는문구가
 전광판속에서빠르게흘러갔다천안두리인력과출소
 안내시스템여성부대표전화041-566-1989
 순간다급하게펜을찾는손이있어
 코트주머니를뒤적거리는데
 게서따뜻한커피캔이만져졌다
 기다리지않아도봄이온다던그시였던가

여성부를이성부로읽던밤이었다

(김민정, 2009, с. 95)

Корейській віршованій мові рима не властива. Отже, намагаючись зберегти форму і максимально передати зміст оригіналу, у перекладі українською отримуємо те, що за багатьма ознаками відповідає визначенню верлібру.

ВОНА ВПЕРШЕ... ПОЧАЛА ВІДЧУВАТИ

Якось на станції Чхонан

Чекала на самоті останню електричку, що запізнювалася.

«Клац-клац» долинуло звідкись, неначе хтось чавив вошей.

На платформі якийсь безхатченко обрізав нігті на ногах.

На ньому з одягу лише потертий бушлат і труси.

Волосся, що стирчало крізь діру між ногами, було чорним від бруду.

—Дівчино, мені б оце лише триста вон, надто холодно ж бо.

Купую в автоматі «Нескафе» за шістсот і ставлю перед ним.

—Та не такої, а тієї солодкої кави у стаканчику.

Купую в автоматі каву з молоком за триста вон і ставлю перед ним.

Повідомлення «Електричка до Сеула запізнюється ще на 10 хвилин»

Швидко промайнуло на табло. «Центр зайнятості міста Чхонан “Дурі” (чи, може, йшлося про поліцейський відділок?),

041-566-1989 телефон чергового довідкової при Міністерстві гендерної рівності».

Тієї ж миті похапцем заходила ся шукати ручку,

Намагаючись намацати її в кишенях пальта.

Аж раптом пальці торкнулися теплої бляшанки «Нескафе».

Як там у тому вірші Лі Сонбу, «Весна приходить, хоч і не чекай на неї », либонь?

Тієї ночі поплутала міністерство з поезією.

(переклад Андрія Рижкова)

Утім, коли маємо справу з такими далекими мовами та культурами, як корейська и українська, точність перекладу все одно залишається умовною категорією, навіть за небов'язкового римування, що, здавалося б, сприяє наближенню до оригіналу. Варто лише подати дослівний переклад перших двох речень, аби стало зрозуміло, про що йдеться.

천안역이었다

연착된막차를홀로기다리고있을때였다

Досл.: «Чхонан станція [була]. Запізнився [що] останній потяг самотньо в очікуванні перебувати пора [була]».

І навіть такий, здавалося б, дослівний переклад усе одно не унаочнює абсолютно всіх особливостей мови оригіналу. Тож можна сказати, що в поданому вище художньому перекладі вдалося передати зміст (або, як часто кажуть, «дух») оригінального твору, відтворивши и ого іншомовними засобами. Далі докладніше зупинимося на окремих прикладах перекладацьких рішень.

Нерозповсюджене речення *천안역이었다* (*досл.* «Чхонан станція [була]»), яке можна було б пере-класти як «Це сталося на станції Чхонан», структурно було включено до складу наступного речення на правах обставини, тобто «Якось на станції Чхонан...»

Досить поширеним явищем, без якого складно уявити корейський художній дискурс, є вживання ідіофонів: *톡톡*, може як вживатися на позначення звуку, що виникає при лусканні вошей, так і виступати оноματοпеею, що передає стукіт манікюрних щипчиків, коли ними обрізають нігті. Використовуючи зазначену лексему, авторка дає зрозуміти, що спочатку звук увів головну героїню в оману, проте и ого походження незабаром з'ясовується. При доборі відповідника корейському ідіофонові ми стикнемося з тим, що діапазон значення «кляцання» для носія української мови буде ширшим, адже звук можуть утворювати і копита, і підкови, і ключі, а ще затвор, замок, зуби тощо. Отже, *톡톡* і «кляц-кляц» не тотожні, проте невідповідність денотативного плану компенсується контекстом.

Словосполучення *군용점퍼* (військовий джемпер) було перекладено як «бушлат», до значення якого входить сема «військовий». А вираз *더럽게도까맣다* (*досл.* «брудно чорніло») без втрат можна перекласти як «було чорним від бруду».

Прямій мові безхатька властива недоговореність, він непрямо просить гроші на каву, посилаючись на холод. Корейське речення оформлене без вживання дієслова:

아가씨, 나삼백원만너무추워서그래

Досл.: «Дівчино[,] я триста вон[,] дуже холодно бо».

Отже, перекладацьке рішення полягало в доборі такої форми, яка б уникала дієслів «(по)дай(те)», «позич(те)», «(не) знайдеться» тощо. З іншого боку, було важливим передати розмовний стиль:

«Дівчино, мені б оце лише триста вон, надто холодно ж бо».

Вираз 네스카페(커피)를 뽑다 є широко вживаним у Кореї і, виходячи суто з денотативного значення дієслова, дослівно мав би перекладатися як «витягувати “Нескафе” (каву)». Проте такий варіант найімовірніше залишить українського читача наодинці зі здогадами: «Звідки?» Тому краще відразу пояснити, що йдеться про купування кави в автоматі (а не в магазині чи кав’ярні, на-приклад):

«**Купую в автоматі** “Нескафе” за шістсот і ставлю перед ним».

Фонові знання про південнокорейський побут, ясна річ, допомагають у розв’язанні перекладацьких завдань, зумовлених необхідністю дотримуватися точності. Так, безхатко відмовляється від кави за шістсот вон і наполягає на сурогаті за триста, виходячи з власних уподобань:

이거 말고 자판기 커피 말이야 거 달달한 거

Досл.: «Не такої [,] а з автомата каву ж [кажу][,] ту[,] солодку».

Вартість «солодкої », яку мав на увазі чоловік, указує на те, що він просив найдешевшої , і вона продається не в бляшанках, як у випадку з уже згаданим «Нескафе». Тож уточнення стосовно посудини для рідини не буде зайвим:

«Та не такої , а тієї солодкої кави у *стаканчику*».

Метафоричний вираз 문구가 흘러갔다(досл. «повідомлення пропливло») було передано більш загальним «повідомлення промайнуло». Авторка уточнює, що інформація з’являлася і зникла швидко. А отже, головна героїня встигала розрізнити, що її потяг запізнювався ще на 10 хвилин, а решту повідомлень уже сприймала так собі. Тож подання декількох лексем разом — як 천안두리 인력과 출소(досл. «Чхонан “Дурі” робочої сили поліцейський відділок») — підкреслює вибіркоче або неточне осмислення інформації. Цей фрагмент було перекладено з уведенням у дужках відповідного запитання, а також з уточненням назв двох установ:

«Центр зайнятості міста Чхонан “Дурі” (чи, може, йшлося про поліцейський відділок?)»

Назву державної установи 여성부(досл. «Міністерство жін[ок]») було перекладено як «Міністерство гендерної рівності» попри те, що в оригінальному терміні відсутні семи «гендерний» і «рівність».

У наступній частині оригіналу можна помітити тропізований образ рук.

순간다급하게 펜을 찾는 손이 있어

코트주머니를 뒤적거리는데

Досл.: «Миттю похапцем є [або: знайшлися] руки, що шука[ли] ручку, порпа[ючись] у кишенях пальта».

Зміст відрізка такий: «Ще мить —і руки похапцем заходилися шукати ручку, порпаючись у кишенях пальта». Якщо подальші перетворення потребують уникнення стилістичної фігури оригіналу, наприклад для запобігання тавтології, то з «рук» (частини) можна перейти на особу («ціле»):

«Тієї ж миті [або: Ще мить —і] похапцем заходилася шукати ручку,

Порпаючись [або: Намагаючись намацати її] у кишенях пальта».

Далі йдеться про відкриття:

게서따뜻한커피캔이만져졌다

Досл.: «Там тепла бляшанка кави відчулася (на дотик) [або: намацалася]».

Заміна неперехідного дієслова перехідним, ясна річ, передбачає використання іншого підмета. Ним може бути сама особа або іменник «пальці». Плеонастичне «там» варто залишити поза дужками. Крім того, не буде зайвим уточнити, що йдеться про бляшанку, від якої відмовився безхатко:

«Аж раптом *пальці торкнулися* теплої бляшанки “Нескафе”».

Від дотику в пам’яті головної герої ні виривають рядки, що належать відомому корейському поету. Перекладу підлягає складне речення з формативом поступки, що приєднується до основи присудка першої частини:

기다리지않아도봄이온다

Досл.: «Попри те, що [або: Навіть якщо] (на неї) не чека[єш], весна приходить».

Іншими словами:

«Весна приходить, хоч і не чекай на неї».

Зазначена цитата вмонтована в питальне речення вірша Кім Мінджон, яке вказує на непевність головної героїні стосовно того, а чи точно передано зміст цитованої частини:

<...> 그시였던가

Досл.: «<...> чи той вірш був?»

Приводячи у відповідність до норм української мови, отримуємо:

«Як там (було) у (тому) вірші?»

Тож, додавши ім'я автора цитати — до цього спонукає подальший зміст, — а також оздобивши питальне речення прислівником на позначення сумніву, отримуємо:

«Як там у тому вірші Лі Сонбу, “Весна приходить, хоч і не чекай на неї”, либонь?»

Останній рядок оригіналу побудовано на каламбурі. Річ у тім, що ім'я згаданого у творі поета Лі Сонбу (이성부 *Yi Sŏng-bu*) співзвучне корейському терміну на позначення Міністерства гендерної рівності (여성부 *yŏsŏngbu*):

여성부를이성부로읽던밤이었다

Досл.: «“*yŏsŏngbu*” як “*Yi Sŏng-bu*” прочитана ніч [була]».

Іншими словами, виходить, що «Тієї ночі прочитала “*yŏsŏngbu*” як “*Yi Sŏng-bu*”». Тому, узагальнивши одну частину і спростивши іншу, можна завершити переклад таким чином:

«Тієї ночі поплутала міністерство з поезією».

Вервечка перекладацьких рішень, що її х описано в коментарях, дає змогу збагнути, наскільки оригінал віддалений від еквіваленту українською мовою. Проте, якщо ще наблизити переклад до читача, оздобивши його римою, тоді, поза сумнівом, неминуче доведеться вдатися до введення додаткових мовних елементів.

3.2 Переклад поезій Хо Нансорхон

Один із прикладів лексики, що не має аналогів в українській мові, можна спостерігати у вірші Хо Нансорхон "Піднімаючись на Пуйонпонг" (Пуйонпонг орида부용봉에 오르다):

	Пуйонпонг орида	Піднімаючись на Пуйонпонг
신선께서 알록달록 봉황새를 타고	Синсонгкесо альрокдальрок бонхвансериль таго	Небожитель, строкатого Фенікса осідлав,
한밤중 조원궁에 내려오셨네.	Ханбамджун джо- вонгунъе нэрёо-сёссне.	Спустився одного разу вночі в палацовий сад.
붉은 깃발은 바다 구름에 흘날리고	Булкин кисбальин бада куриме хитнальріго	Червоні прапори майоріли в морі хмар,
<예상우의곡>이 봄바람에 울리네.	<Йесаньюуігок> і бомбараме ульрине.	Задзвеніла на вітрі пісня небожителів з місячного палацу.
요지 봉우리에서 나를 맞으며	Єджи бонъурієсо нариль маджимє	У лощині на вершині зустріли Ви мене
유하주 한 잔을 권하시더니,	Юхаджу хан джаниль квонхасидони,	І попросили склянку Юхаджу,
푸른 옥지팡이를 빌려주시며	Рурин окджираньіриль бильреджусимє	Зелений нефритовий посох взявши,
부용봉에 오르자고 인도하시네 (СС, с. 26)	Пуйонпонг ориджаго индохасине.	Запропонував піднятися на Пуйонпонг.

Слово, що притягує увагу перекладача і читача, - Юхаджу (유하주). Це міфічний вид алкоголю. Корейці вірили, що його пили небожителі. Той, хто спробує його, забував про голод і спрагу.

Інші приклади подібних неперекладних слів можуть бути знайдені у віршах «Зима» (Геуль 겨울), «Бальзамін пофарбував пальці» (Сонгараге бонсонхвариль мульдильіго 손가락에 봉선화를 물들이고).

У вірші "Зима" звучать назви вже реальних, неміфічних традиційних видів алкоголю:

솥불 핀 화로가 따뜻해 봉황 피리를 불고	Сутбуль рин хварога ттатисхе бонхван риририль бульго	Вогонь на вугіллі розігрів жаровню, фенікс грав на сопілці,
장막 밑의 고아주를 춘주로 바치네 (СС, с. 43)	Джанмак митуи коаджуриль чхунджуро бачхіне	Під шторою Коаджу став Чхунджу.

Коаджу (고아주) – одна з спиртних настоянок, Чхунджу (춘주) – вид алкоголю, який готується взимку, а дозріває до весни.

Не менш показовий, з нашої точки зору, наступний фрагмент вірша «Бальзамін пофарбував пальці»:

풀잎을 뜯을 때는 호랑나비 날아온 듯	Рульириль ттитиль ттенин хораннабі нальаон дис	Як метелик, що випорхнув з листа трави,
가야금 탈 때는 복사꽃잎 떨어진 듯 (СС, с. 33)	Гаягим таль ттенин боксакотир ттоль-оджин дис	Як квітка бальзаміну, що впала на струни каягим

Каягим (가야금) - національний музичний інструмент, щипковий хордофон, поява якого датується VI ст. Перекладач, не знайомий з цим поняттям, навряд чи зможе правильно інтерпретувати цей віршований рядок. Для повної передачі сенсу в перекладі, як нам видається, важливо відзначити: квітка впала саме на струни інструменту. Адже паралельна конструкція попереднього рядка і сам сенс вірша говорять про те, що мова йде про легкість і ніжність, це повинно бути підтверджено тут – в аналізованому рядку.

Крім реалій, для адекватної інтерпретації яких важливо знання їх особливостей, існують речі і, відповідно, позначають їх лексеми, які вимагають

спеціальної культурологічної нотатки. Прикладом служить слово Оакдо (오악도) у вірші "Зустріч коханого чоловіка" (Сунімгимиль бвеоріра 순임금을 뵈오리라):

벽에는 오악도를 걸고 (СС, с. 28)	Бегенин оакдориль кольго	На стіні висить амулет Оакдо...
----------------------------	-----------------------------	------------------------------------

Оакдо - амулет, на якому намальовано 5 гір: Східна Тхесан (태산), Південна Хенсан (형산), Західна Хвасан (화산), Північна Хансан (향산) і центральна Сунсан (송산). Вони символізують 5 благословень: довголіття, достаток, здоров'я, чеснота і спокійна смерть. Якщо бути більш точним, то Тхесан означає довге життя, Хенсан – захист від пожежі в будинку або каліцтв, Хвасан – захист від дрібних бід, Хансан – захист від повеней або щастя, а Сунсан – легкий шлях до достатку. Подібний опис, безумовно, важко ввести в переклад віршованого твору. Між тим розуміння сенсу цього амулета важливо для усвідомлення самого вірша: за сюжетом лірична героїня чекає на свого коханого з довгої подорожі, хвилюючись за неї.

Друга група слів представлена насамперед звуконаслідуваннями. Корейська мова дуже багата подібними лексичними одиницями. Причому корейські ономотопеї (ідеофони) – це дієслова і прикметники, що описують форму, зовнішній вигляд, рухи і дії за допомогою наслідування звуку, асоційованого з цим предметом чи дією [7]. Так, наприклад, у вірші «Осінь» (Гаиль 가을) читаємо:

물시계 소리만 푹푹 하늬바람에 들려오고	Мульссигйе сориман ттоктток хануибараме дильреого	Лише звук водяного годинника тук-тук західний вітер доносить,
발 바깥에 서리가 질게 내려 밤벌레 소리 구슬프구나	Баль баккате сорига джитге нерє бам-больре сори	Хрускіт інею з-під ніг глибокий, цвіркун десь плаче.

	кусильригуна	
--	--------------	--

Слово ттокток (똑똑) позначає звук глухого удару. Один з корейсько-російських словників дає переклад «тук-тук», інший словник пропонує переклад тільки одного складу тток (똑) – «падати зі стуком». На наш погляд, перший варіант може бути використаний при перекладі зазначеного вірша. Як відомо, розмовна словоформа «тук-тук» в українській людині асоціюється, зокрема, зі стуком у двері, коли вживається для позначення коротких одноманітних стукотів» [8]. Корейці ж чують це зовсім по-іншому. Для них «тук-тук» – саме глухий звук від падіння маленького предмета, причому найчастіше води. Порівняємо, укр. «кап-кап», що фіксується словниками як звук падаючих крапель [9] (аналогічно топ-топ ← топати). Наприклад:

Злу хмару покарали.

Ти погана, їй сказали.

І вона заплакала,

Так кап-кап-кап закапала («винна хмаринка»).

Або:

Кап-кап, не доля

Кап-кап, прощай.

Кап-кап-кап, ти мене

Зрозуміти обіцяй («Твої вії падають...»).

У перекладі віршованого твору Хо Нансорхон "Осінь" звуконаслідувальне тук-тук може мати місце, що відображено вище; в іншому випадку, на наш погляд, слід вказувати додатковими виразними засобами особливості звуку води, що капає з годинника. В якості аналога, зокрема, може використовуватися наступна фраза:

물시계 소리만 똑똑 하늬바람에 들려오고	Лише глухий звук водяного годинника західний вітер доносить...
-----------------------	--

Звуконаслідувальне слово зустрічається також у вже згаданому вірші "Піднімаючись на Пуйонпонг". Мова йде про лексему альрокдальрок 알록달록. Корейсько-російський словник дає еквівалент «строкатий», що в даному контексті ідеально підходить для перекладу фрази альрокдальрок бонхвансе (알록달록 봉황새), тобто строкатий фенікс. У корейському тлумачному словнику знаходимо такий варіант визначення шуканого слова: "малюнок з різноколірних плям або смуг, які не з'єднуються і не зливаються". Звідси висновок: у деяких контекстах ця лексема може передаватися на українську мову як «плямистий», «квітчастий» і т. п.

Іншим прикладом лексики, що перекладається з урахуванням певної специфіки, можна назвати рахункові слова. У корейській мові вони є необхідними елементами граматичної сторони речення, використовуваними для рахунку предметів певної категорії [7].

Такі одиниці містяться у вірші Хо Нансорхон "Отримавши лист коханого"(Німуі ренджириль батгосо Енг 님의 편지를 받고서):

님의 편지를 받고서	Нимуі ренджириль батгосо	Отримавши лист коханого
멀리서 손님이 오시더니	Мольрисо сонгими осидони	З далеких місць гість прийшов
님께서 보냈다고 잉어 한 쌍을 주셨어요.	Нимгкесо бонессдаго иньо хан ссаньиль джусессоє.	Віддав мені пару сазанів, що улюблений мій передав.
무엇이 들었나 배를 갈라서 보았더니	Муоси дильоссна бериль кальрасо боассдони	Що ж всередині у них? Розрізавши,
그 속에 편지 한 장이 있었어요 (СС, с. 27)	Ги соге ренджи хан джаньи иссоссоє.	Побачила всередині лист.

Слова ссань 쌍 і джань 장 рахункові. Перше використовується для рахунку пар предметів, друге – тонких плоских предметів, найчастіше аркушів паперу, листів, фотографій. У перекладі на українську мову ні те, ні інше не знайшли відображення, так як вони є частиною граматичного значення, необхідного для адекватного сприйняття тексту на мові-оригіналі. Перекладач навряд чи зафіксує ці лексеми в українському тексті, хоча вони потрібні йому для розуміння віршованого твору.

Таким чином, наведені нами деякі лексичні особливості перекладу з корейської мови на українську поетичних творів дозволяють зробити наступні висновки.

1. Особлива увага повинна приділятися тлумаченню слів, що не мають аналогів в мові перекладу. Найчастіше вони несуть в собі якийсь культурологічний аспект. Однак навіть самі незначні, дрібні нюанси цього аспекту можуть вплинути на розуміння тексту-оригіналу перекладачем і передачу його сенсу.

2. На жаль, на даний момент не існує словників неперекладних слів, тому перекладач повинен сам опановувати культурологічним матеріалом, а значить, бути хорошим фахівцем у лінгвокраїнознавстві.

3. Варто відзначити також важливість звуконаслідувальних слів в корейській мові. Вони передають свої значення ледве вловимим шляхом. Звук падаючого каменю або образ вибоїстої дороги може легко створюватися в свідомості при прочитанні цих лексем на мові-оригіналі. Перенести ж це відчуття в слова іншої мови, в тому числі української, може бути вкрай скрутним. Часто із-за відсутності схожого звуконаслідування або через неможливість перенести в мову перекладу належний образ все речення втрачає своє особливе послання, адресоване читачеві.

ВИСНОВКИ

Провівши дослідження, ми можемо зробити наступні висновки:

У першому розділі нами були розглянуті такі поняття як: переклад, перекладацька адекватність. Ми розглянули існуючі класифікації перекладацьких трансформацій, розроблені різними вченими.

Проаналізували різні підходи до визначення лексичних трансформацій і виділили найбільш відповідну для нашого дослідження класифікацію.

Нами було встановлено, що перекладацькі трансформації є методом досягнення семантико-структурної тотожності, не позбавляючи текст перекладу комунікативно-функціональних властивостей оригіналу. Була встановлена різниця між перекладацькою адекватністю та еквівалентністю. Ми прийшли до висновку, що в нашому дослідженні під еквівалентністю ми будемо розуміти спільність текстів на одному і більше рівнях, в той час як під адекватністю загальну характеристику перекладу, що вказує на те, що переклад виконує вихідні комунікативні властивості оригіналу.

Нами також були розглянуті різні види класифікацій перекладацьких трансформацій, в ході чого ми вибрали оптимальну для даної роботи класифікацію. Ми розглянули деякі види граматичних і комплексних трансформацій, при цьому більш пильну увагу приділили видам лексичних трансформацій.

Нами були розглянуті особливості корейського художнього тексту, визначена його специфіка. Вона полягає, в першу чергу, в широкому використанні тропів і фігур мови, основними з яких є порівняння, метафора, персоніфікація, метонімія, гіпербола. Переклад їх на українську мову представляє особливу складність, оскільки створення образності в українській і корейській мовах часто не збігається в силу відмінності менталітетів і культур, і це потрібно враховувати при перекладі. Ми виявили, що в цілях досягнення емоційності і виразності тексту часто потрібно вдаватися до певних трансформацій, основними з яких є об'єднання речень, членування речень,

модуляція, граматична заміна, компенсація, а також до таких перекладацьких прийомів, як опущення, додавання, переміщення.

Були розглянуті способи перекладу образотворчих слів, використання яких є однією з найбільш яскравих особливостей корейського художнього тексту. Ми відзначили, що їх переклад викликає найбільші труднощі, оскільки вони не несуть смислового навантаження, а лише надають відтінок певному образу. Ми з'ясували, що переклад їх на українську мову здійснюється або пошуком лексичного еквівалента, або використанням прийому опущення. Труднощі перекладу фразеологізмів полягають в тому, що перекладач іноді не розпізнає фразеологізм і намагається перекласти його як вільне поєднання слів. Пошук рішення полягає в тому, щоб розпізнати фразеологізм і знайти еквівалент, або аналог в українській мові, який мав би те ж значення. На прикладі перекладу ми з'ясували, що часто буває необхідним при перекладі вдатися до зміни структури речення, що перекладається, відповідно до норм української мови.

Таким чином, наведені нами деякі лексичні особливості перекладу з корейської мови на українську поетичних творів дозволяють зробити наступні висновки.

1. Особлива увага повинна приділятися тлумаченню слів, що не мають аналогів в мові перекладу. Найчастіше вони несуть в собі якийсь культурологічний аспект. Однак навіть самі незначні, дрібні нюанси цього аспекту можуть вплинути на розуміння тексту-оригіналу перекладачем і передачу його сенсу.

2. На жаль, на даний момент не існує словників неперекладних слів, тому перекладач повинен сам опановувати культурологічним матеріалом, а значить, бути хорошим фахівцем у лінгвокраїнознавстві.

3. Варто відзначити також важливість звуконаслідувальних слів в корейській мові. Вони передають свої значення ледве вловимим шляхом. Звук падаючого каменю або образ вибоїстої дороги може легко створюватися в свідомості при прочитанні цих лексем на мові-оригіналі. Перенести ж це відчуття в слова іншої мови, в тому числі української, може бути вкрай скрутним.

Часто із-за відсутності схожого звуконаслідування або через неможливість перенести в мову перекладу належний образ все речення втрачає своє особливе послання, адресоване читачеві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієнко Т.П. (2012) Стратегії відтворення іншомовних елементів у мовленні персонажів художнього твору. Сер.: журнал "Філологічні трактати" №4, Суми: СумДУ, 2012. С. 11-17
2. Бик І. С. (2005) Теорія і практика перекладу. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2005. 240 с.
3. Воробійова І.А. (2014) Основи лінгвокраїнознавства: навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. 272 с
4. Кочерган М. П. (1999) Загальне мовознавство: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. К., 1999. 260с.
5. Лепкий Б. (2013). До питання про переклади ліричних поезій. Парадигма: збірник наукових праць, 7, 387–398. <http://www.inst-ukr.lviv.ua/files/paradygma/387-398-lb.pdf>
6. Ли Сок Чжу, Ли Чжу Хэн (2007) Теория корейского языка. Сеул: Погоса, 2007. 486 с.
7. Baker, M. (1992). In Other Words. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203133590>
8. Ewha Womans. (2000) University, the Institute of Language Education. Pathfinder in Korean, high intermediate student book. Korea, 2000. P.176.
9. Kumsung New Ace Korean-English dictionary. Korea, 1994
10. Miller-Naudé, C., & Naudé, J. (2010). The translator as an agent of change and transformation: The case of translating biblical proverbs. Old Testament Essays, 23, 2, 306–321. http://www.scielo.org.za/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1010-99192010000200005&lng=en&tlng=en
11. Ryzhkov, A., & López Rocha, N. (2017). Hallyu y su percepción por los jóvenes coreanos en el contexto de la Marca País coreana, Revista Digital Mundo Asia Pacífico, 6(11), 6–26. <https://doi.org/10.17230/map.v6.i11.01>
12. Venuti, L. (2013). Translation Changes Everything: Theory and Practice. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203074428>
13. 김민정. (2009). 그녀가 처음, 느끼기 시작했다. 서울: 문학과 지성사.

14. 김민정. (2017). 아름답고 쓸모없기를. 파주: 문학동네.
15. 김혜영. (2016). 환상 극장에 출현하는 분열된 주체들: 김민정의 시를 중심으로, 비평과 이론, 21, 3, pp. 151-174.
<https://doi.org/10.19116/theory.2016.21.3.151>
16. 라동철. (2009). 날것의 언어로 ‘엄숙’을 조롱... ‘그녀가 처음, 느끼기 시작했다’ 김민정, 국민일보.
<http://news.kmib.co.kr/article/view.asp?arcid=0002388181>
17. 이상국. (2020). 김민정의 ‘그녀가 처음, 느끼기 시작했다’, 아시아경제.
<https://www.asiae.co.kr/article/2013111211081750172>
18. 정끝별. (2013). 그녀가 처음, 느끼기 시작했다, 경향신문,
<https://m.khan.co.kr/opinion/column/article/201310022208315>
19. 최재봉. (2012). 읽다 보면 나올까요, 내 삶의 제목, 한겨레.
<https://www.hani.co.kr/arti/PRINT/529282.html>